Leven in koloniale tijden

Het verhaal van Amanakwa en Sitoua te Leuven

Doelen van de workshop:

- De leerlingen kunnen het **schoolleven** van meisjes rond 1900 samenvatten.
- De leerlingen kunnen het verband leggen tussen **missionering** en **onderwijs** in het koloniale Congo.
- De leerlingen kunnen het verhaal van Amanakwa en Sitoua situeren in het **beschavingsoffensief**.
- De leerlingen kunnen uitleggen hoe de **wereldexpo's** ingezet worden als propaganda voor het koloniale beleid.
- De leerlingen kunnen de hedendaagse **beeldvorming** over Congolezen (en met uitbreiding Afrikanen) vergelijken met die omstreeks 1900.
- De leerlingen kunnen verschillende **historische bronnen vergelijken** om vervolgens een historische vraag op te lossen.
- De leerlingen kunnen een **historische bron analyseren** en gebruiken om een historische vraag mee op te lossen.

Historische vragen in de workshop:

Hoek 1: Hoe zag het **schoolleven** van Amanakwa en Sitoua eruit toen ze in Leuven op school zaten?
Hoek 2: Wat was de achterliggende motivatie voor het opzetten van **onderwijsinitiatieven** in Congo-Vrijstaat en Belgisch Congo?
Hoek 3: Hoe past het verhaal van de ontheemde Amanakwa en Sitoua in het **beschavingsoffensief**?
Hoek 4:

- Werden de **wereldtentoonstellingen** ingezet als propaganda voor het koloniale beleid? Indien ja, hoe?
- Hoe werd dé Congolees omstreeks 1900 afgebeeld in media (kinderboeken en strips) en in welke mate verschilt dit met de **beeldvorming** in de 21ste eeuw?

Situering in de ruimte

België

België

- Constitutionele parlementaire **monarchie**
- **7 koningen:**

België

- **Koning Leopold II (1865-1909)**

België

Kolonies:

- Belgisch – Congo → Democratische Republiek Congo
- Ruanda - Urundi → Rwanda en Burundi

Democratische Republiek Congo

Democratische Republiek Congo

Officiële naam: Democratische Republiek Congo
Ook wel: Congo, Congo-Kinshasa, DRC, RDC

≠ de Republiek Congo (Congo-Brazzaville)

Landstalen: Frans, Lingala, Kikongo, Tshiluba, Swahili
Ook nog +-215 andere lokale talen.

Hoofdstad = Kinshasa

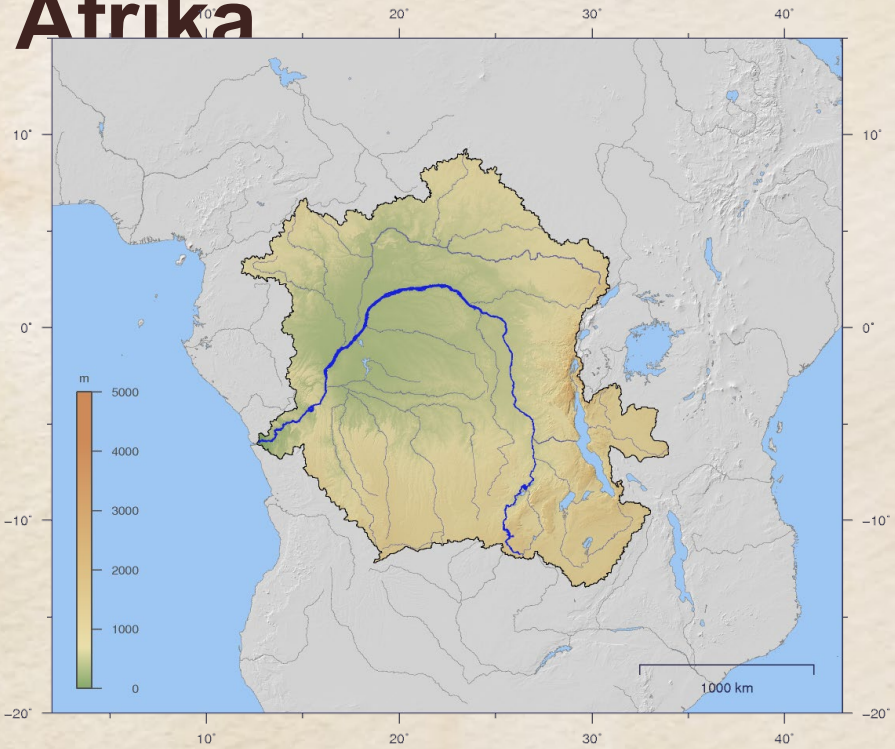
- Circa 16 miljoen inwoners

Dem. Rep. Congo
Edinburgh
Kopenhagen
Denemarken
Litouwen
Vilnius
Verenigd Koninkrijk
Isle of Man
Gdańsk
Minsk
Минск
Dublin
Manchester
Hamburg
Ierland
Birmingham
Amsterdam
Berlijn
Nederland
Warschau
Londen
Duitsland
België
Praag
Krakau
Lviv
Львів
Kiev
Київ
Luxemburg
Vinnytsja
Вінниця
Tsjechië
Parijs
Oekraïne
München
Wenen
Slowakije
Boedapest
Oostenrijk
Moldavië
Hongarije
Frankrijk
Zwitserland
Chişinău
Lyon
Milaan
Slovenië
Odessa
Одеса
Roemenië
Kroatië
Belgrado
Београд
Boekarest
Florence
Sarajevo
Servië
Monaco
Sofia
София
Marseille
Italië
Podgorica
Подгорица
Kosovo
Bulgarije
Andorra
Rome
Barcelona
Noord-Macedonië
Porto
Istanboel
Madrid
Albanië
Bursa
Palma de Mallorca
Tyrreense Zee
Portugal
Valencia
Griekenland
Spanje
Athene
Αθήνα
İzmir
Palermo
Sevilla
Algiers
مدينة الجزائر
Tunis
تونس
Antalya
Gibraltar
Malta
Rabat
الرباط
Middellandse Zee
Tunesië
Tripoli

België → 30 528 m²
Congo → 2 344 858 m²
België past ongeveer 77 keer in Congo

Congostroom = 2de langste rivier van Afrika

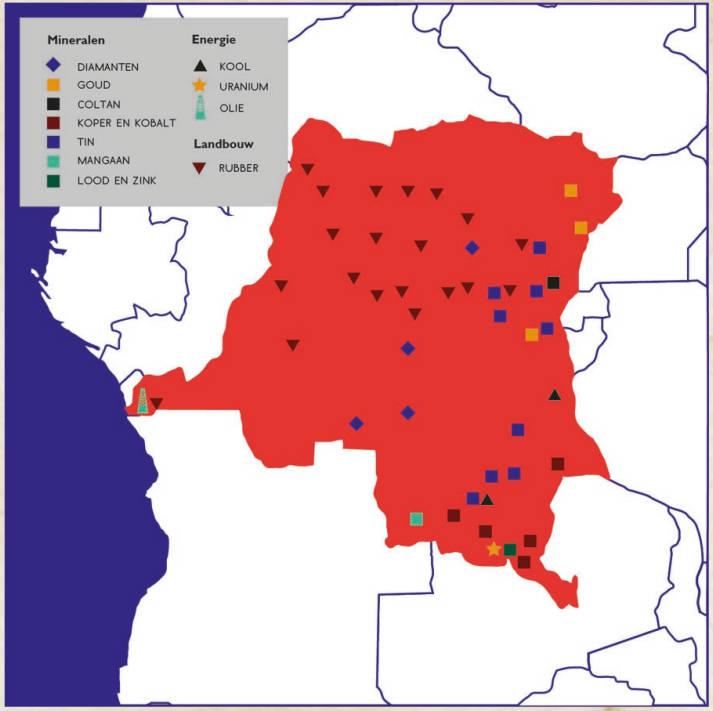

Grondstoffen

Veel mineralen aanwezig:

- Koper
- Kobalt
- Diamant
- Goud
- Coltan
- Tin

→ In koloniale tijd is er exploitatie t.v.v. België

Kolonialisme: Wat is dat?

Aan wat denk je spontaan als je kolonialisme hoort?
Schrijf elk 5 woorden/zinnen op.

Kolonialisme: Wat is dat?

Kolonisatie betekent dat een groep mensen uit een bepaald land in een **ander gebied gaat wonen**, waar andere mensen wonen. Die groep, de '**kolonisator**', neemt de **macht** over in dat gebied. De kolonisatoren **controleren alles**, maken wetten, verkopen de rijkdommen van het land, bepalen hoe mensen moeten leven en wat ze moeten denken.

Studio Globo Antwerpen. (z.d.). Sporen van kolonisatie (H. Keppens, A. Poelman, & S. Meeuws, Reds.). Studio Globo. Geraadpleegd op 17 mei 2024, van https://sporenvankolonisatie.studioglobo.be/

Congo als kolonie

Filmpje + vragen

https://www.facebook.com/vrtcanvas/videos/3209671787274449/

- Vanaf wanneer is Congo een kolonie? Tot wanneer?
- Welke staatsstructuur is er vóór de kolonisatie?
- Wat was het doel van de Conferentie van Berlijn?

Conferentie van Berlijn (1884-1885)

93. De wereld in 1815

Conferentie van Berlijn (1884-1885)

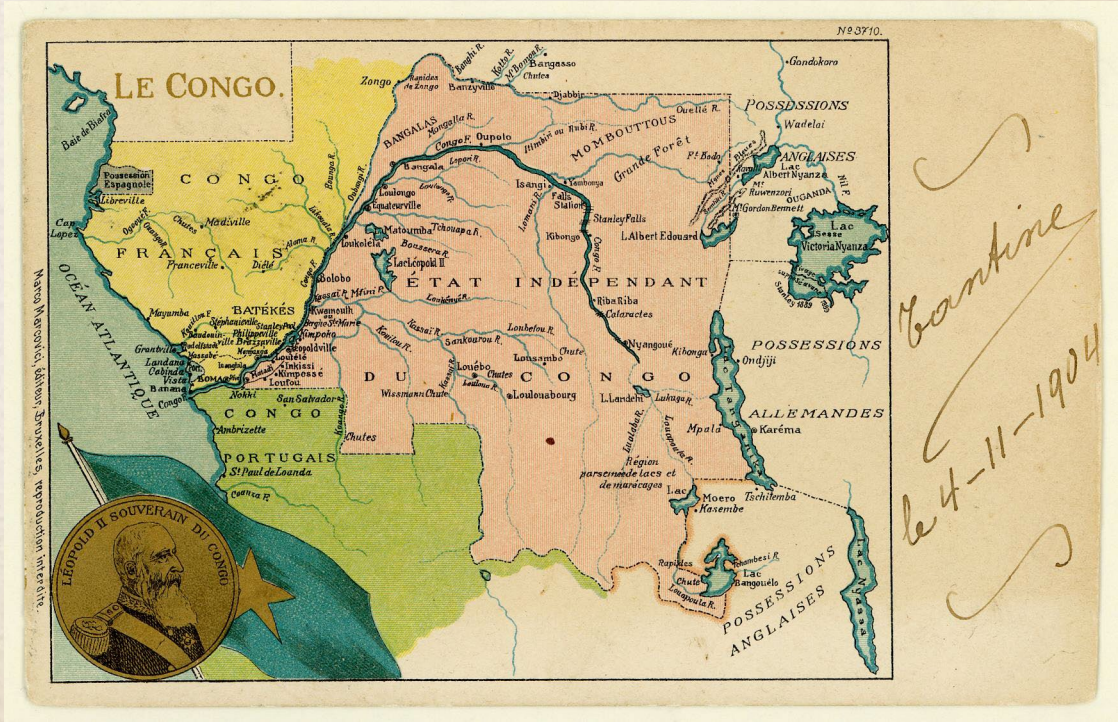
Koning Leopold II

Congo-Vrijstaat

- Privé bezit
- Belooft iets te doen aan slavenhandel
- ‘Vrijhandelszone’

Congo-Vrijstaat (1885-1908)

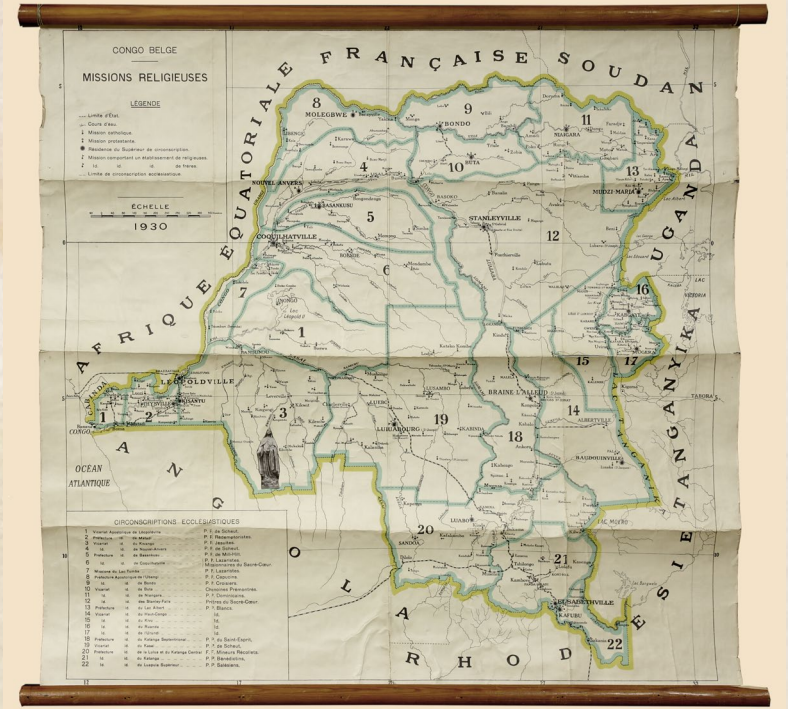

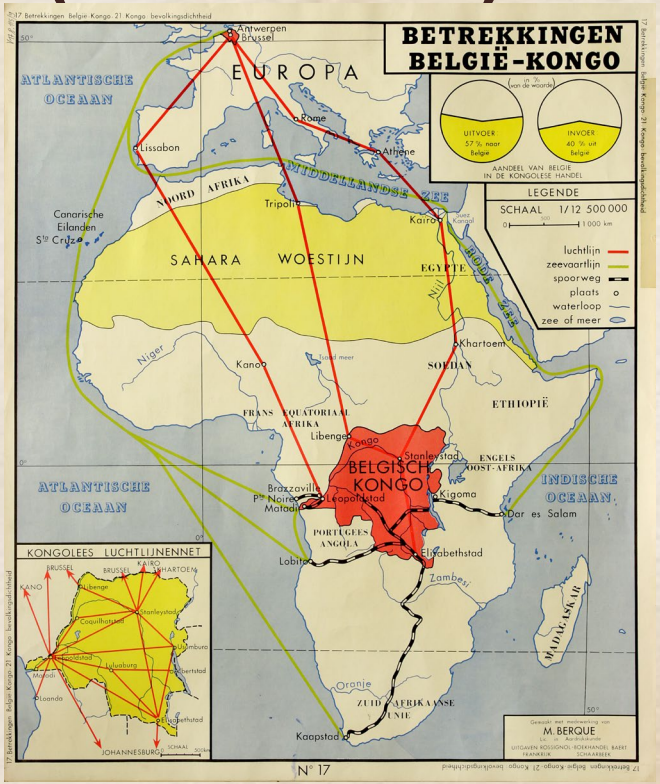
Liberas. (2020, 23 september). *Rijmt liberalisme op kolonialisme? De case van Belgisch-Congo - Liberas*. Liberas. https://www.liberas.eu/rijmt-liberalisme-op-kolonialisme-de-case-van-belgisch-congo/

Belgisch – Congo (1908-1960)

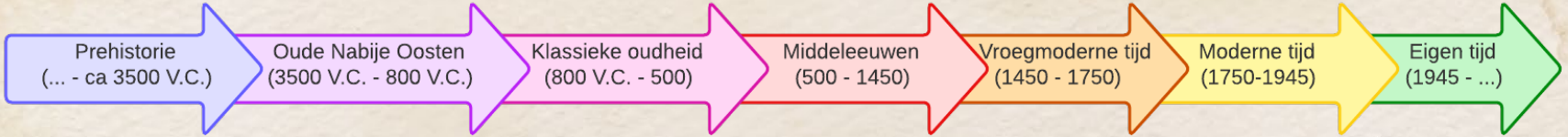
- Kolonie van België
- Exploitatie gaat door

Belgisch-Congo (1908-1960)

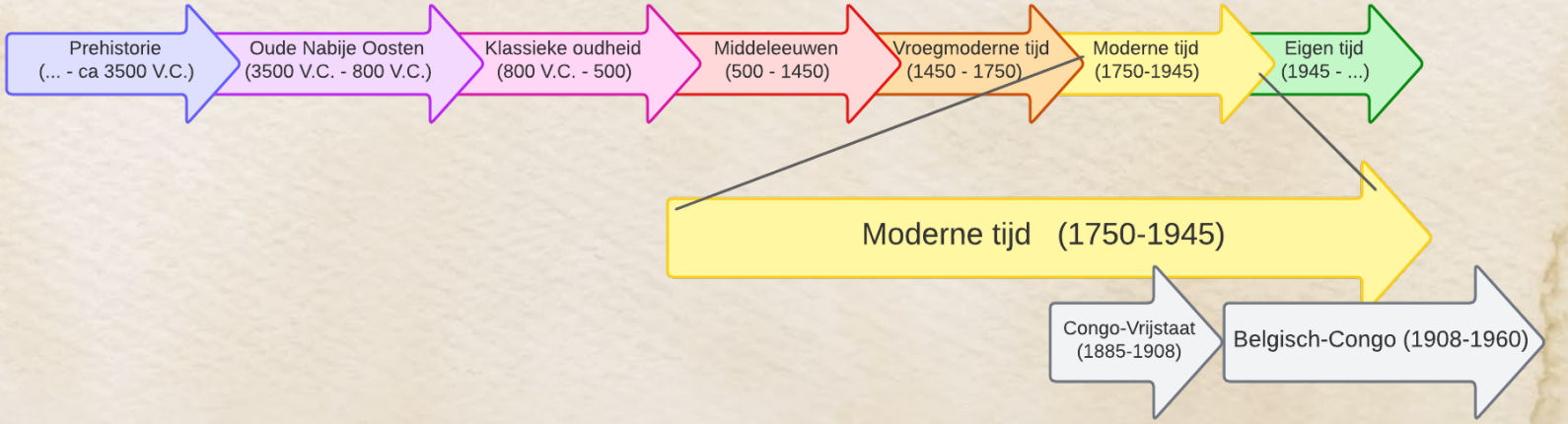

Situering in tijd:

Situering in de tijd:

- Tijdvak: Moderne tijd (1750 – 1945)
- Koloniale tijd
  - Congo-Vrijstaat (1885-1908)
  - Belgisch-Congo (1908-1960)

	Congo-Vrijstaat	Belgisch-Congo	
tot 1885	Van tot Kolonie van:	Van tot Kolonie van:	Vanaf

Casestudy: Amanakwa en Sitoua

Wie?

- Bij de Zusters Annunciaten te Heverlee: Amanakwa en Sitoua

Welke organisatie? Welk doel?

- Werk van de Opvoeding van Jonge Congolezen
- Stichter = priester Van Impe
- Congolese kinderen een strenge katholieke opvoeding geven
    - Verschillende jongens en meisjes verspreid over heel Vlaanderen

Waar?

- Vanuit Congo-Vrijstaat naar België gebracht
- Heilig Hart school
  - Zusters Annunciaten
  - Stichter en initiatiefnemer Petrus Xavier Temmerman

Wanneer?

4 jaar in België

- Doopsel op 28 juli 1894
- Vertrek in Antwerpen rond 6 mei 1898

Belangrijke gebeurtenisse

- Doopsel van beide meisjes op 28 juli 1894:
  - Amanakwa → Marie Louise
  - Sitoua → Marie Françoise
- Wereldtentoonstelling in 1897:
  - Brussel & Tervuren
  - Verschillende kinderen aanwezig

Priester Van Impe met enkele Kongolese kinderen (op de wereldtentoonstelling van 1897), onder wie Amanakwa en Sitoua

Hoekenwerk:

Gedragsregels:

- Blijf bij het onderwerp.
- Durf hulp vragen, durf vragen stellen.
- Luister actief naar elkaar, onderbreek elkaar niet.
- Duw niemand in een vakje.
- Laat iedereen aan het woord.

In de bronnen staan een aantal aanstootgevende termen, maar dit zijn bronnen uit de 19de en 20ste eeuw! Hou daar dus rekening mee.

Opdracht:

- Verdeel de verschillende rollen:

Voorzitter	Verslaggever	Materiaalmeester	Tijdbewaker
Jij zorgt ervoor dat alle opdrachten gemaakt worden. Je zorgt ervoor dat de groepsgesprekken goed verlopen.	Jij zorgt ervoor dat iedereen alles goed opschrijft en kan op het einde van een hoek uitleggen aan de leerkracht wat je groep geleerd heeft.	Jij zorgt voor het materiaal. Deel het uit en leg het mooi terug op het einde.	Jij zorgt ervoor dat jullie op tijd klaar zijn met de opdrachten en houdt dus de tijd in gaten.

- Lees de opdracht op het werkblad aandachtig en voer de opdrachten in groep uit.
- Wissel van hoek en maak ook daar de opdrachten.

Eindgesprek

Gespreksregels

- Blijf bij het onderwerp.
- Durf hulp vragen, durf vragen stellen.
- Luister actief naar elkaar, onderbreek elkaar niet.
- Duw niemand in een vakje.
- Laat iedereen aan het woord.

Enkele vragen

- Hoe zou je jou voelen als jij Amanakwa of Sitoua was?
- Wat heb je geleerd vandaag?
- Wat viel jou op?
- Wat verbaasde jou?
- Wat neem je mee?
- Wat blijft je bij?